

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2022 жылғы 7 сәуір

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы М.С. ӘШІМБАЕВ жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті депутаттар және отырысқа қатысушылар! Сенаттың кезекті отырысын бастаймыз. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Қажетті кворум бар. Сенаттың отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті әріптестер, күн тәртібін бекітіп алайық. Күн тәртібінің жобасы сіздерде бар. Сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса күн тәртібін дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті депутаттар! Күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Заң жобасы бойынша баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Әділет министрі Мусин Қанат Сергейұлына беріледі.

МУСИН Қ.С. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Бүгінгі таңда медиацияға деген сұраныс неғұрлым артуда. Медиацияның көмегімен екі тараптың мүдделерін қанағаттандыра отырып, дауды шешуге болатындығы азаматтарды қызықтырады.

2019 жылғы 7 тамызда Сингапурда Қазақстан Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясына қол қойды.

Конвенцияның мақсаты – қатысушы мемлекеттердің аумағында медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық келісімдерді тану және орындау.

Осы уақытқа дейін бізде бұндай тетік болған жоқ. Сәйкесінше дау тараптары үшін татуласу келісімін басқа юрисдикцияда тану және орындау үшін сотқа жүгінуге енді мүмкіндік туындайды.

Конвенцияға сәйкес татуласу келісімін орындау ұлттық заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады. Медиация нәтижесінде қол жеткізілген келісімдерді орындау тәртібі «Медиация туралы» Заңның және Қазақстан Республикасының Азаматтық процесілік кодексінің ережелерінде көзделген.

Конвенция қатысушы мемлекеттердің екі және одан да көп компаниялары арасындағы халықаралық коммерциялық дауларына ғана қолданылады.

Конвенцияны ратификациялау соттан тыс медиацияны жетілдіруде оң қадам болып табылады. Ол халықаралық саудаға жәрдемдесудің маңызды құралы болып табылады және коммерциялық тараптардың халықаралық келісімдерін жүзеге асыруға ықпал етеді.

Құрметті депутаттар, Қазақстанның конвенцияға қатысушы ретіндегі мәртебесі елдің халықаралық бизнес беделіне және инвестициялық тартымдылығына оң әсер етеді.

Қолдауларыңызды сұраймыз. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, заң жобасы бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сөз депутат Нұралиев Әбдәлі Тоқбергенұлына беріледі.

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті Қанат Сергейұлы! Конвенция бойынша негізгі міндеттеме медиация нәтижесінде қол жеткізілген бітімгершілік келісімдерді тану және орындау болып табылады. Алайда «Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңында, егер мұндай даулар медиация рәсіміне қатыспайтын үшінші тұлғалардың және сот әрекетке қабілетсіз, не әрекет қабілеті шектеулі деп таныған адамдардың мүдделерін қозғайтын немесе қозғауы мүмкін болса, дауларға және республика заңдарында көзделген өзге де жағдайларға медиация рәсімі қолданылмайтыны көзделген.

Осыған байланысты менің сұрағым:

Конвенция мен «Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңы арасында бітімгершілік келісімдерді орындау бойынша міндеттемелерді орындау бөлігінде қайшылықтар болмайды ма? Рақмет.

МУСИН Қ.С. Сұрағыңызға рақмет.

Бұл норма «Медиация туралы» Заңның 13-бабында көзделген медиатордың міндеттемелеріне сәйкес келеді. Онда медиатордың міндеттерінің қатарында мыналар көзделген: тараптарға талқыланатын мәселелер бойынша құжаттармен, мәліметтермен және хабарламамен дәйекті түрде алмасу жөнінде жәрдемдесу. Екінші, медиатордың және жеке мүдделері мен оның медиация жүргізу кезіндегі міндеттері арасында бейтараптығына және тәуелсіздігіне әсер етуі мүмкін қайшылықтар болған жағдайда, сондай-ақ оның қатысуын болғызбайтын немесе оның медиацияға қатысуын тоқтатуды талап еткен болса талап ететін басқа да мән-жайлар болған кезде медиацияны тоқтату міндетті.

Медиатордың қандай да бір тарапқа заңдық консультациялық немесе басқа да көмек көрсетуге құқығы жоқ, сондықтан бұл конвенцияның біздің заңмен ешқандай қайшылығы жоқ.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Қалтаева Ләззат Молдабекқызына беріледі.

ҚАЛТАЕВА Л.М. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті Қанат Сергейұлы! Конвенцияның 5-бабына сәйкес құзыретті орган (сот) көмек беруден бас тарта алатын дәлелдердің бірі:

медиатордың медиаторға немесе медиацияға қолданылатын стандарттарды елеулі түрде бұзуы орын алғанының дәлелдемелерін ұсынған жағдайда ғана көмек беруден бас тарта алады, өйткені мұндай бұзушылықсыз бұл тарап татуласу келісімін жасамас еді;

немесе медиатор тараптарға өзінің бейтараптылығына немесе тәуелсіздігіне қатысты негізді күмән туғызатын мән-жайларды ашпағанының және мұндай ашпау тараптардың біріне елеулі әсер еткенінің немесе тиісті емес әсер еткенінің дәлелдемелерін ұсынған жағдайда ғана көмек беруден бас тарта алады, өйткені бұл ашпаусыз тарап татуласу келісімін жасамас еді.

Бұл тармақтар тікелей медиаторға қойылатын талаптармен байланысты. Осыған байланысты менің сұрағым бар.

Қазақстан заңнамасында медиатордың осыған ұқсас міндеттемелері қарастырылған ба? Осы ратификация ұлттық заңнаманы өзгертуді талап ете ме? Рақмет.

МУСИН Қ.С. Конвенцияны ратификациялағаннан кейін өзіміздің заңымызға өзгеріс енгізудің ешқандай қажеттілігі жоқ. Өйткені конвенция мен Қазақстан заңнамасының арасында ешқандай қайшылық болмайды.

ТӨРАҒА. Қанат Сергейұлы, біздің заңнамада жоқ нормалар конвенцияда қарастырылған ба деген сұрақ қой. Енді қарама-қайшылық жоқ шығар. Бірақ біздің заңнамада жоқ нормалар конвенцияда болып жатса, онда осындай даулы жағдайлар болған кезде біз конвенцияға сүйенеміз бе, солай ма?

МУСИН Қ.С. Иә, солай.

ТӨРАҒА. Өйткені біз ратификация жасағаннан кейін конвенция біздің ұлттық заңнамадан жоғары тұрады.

МУСИН Қ.С. Конвенция біздің заңнамадан жоғары тұрады, сондықтан конвенцияның нормаларын қолданамыз.

ТӨРАҒА. Жақсы.

Құрметті әріптестер, басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Қанат Сергейұлы. Орныңызға отырыңыз.

Заң жобасы бойынша қосымша баяндама жасау үшін сөз Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің хатшысы Сафинов Қанатбек Бейсенбекұлына беріледі.

САФИНОВ Қ.Б. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев өзінің «Қазақстан жаңа жағдайда: іс-қимыл уақыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында атап өткендей, дауларды шешудің баламалы тәсілдерін дамыту қажет, бұл мемлекеттің қатысуынсыз ымыраға келуге мүмкіндік береді.

«Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» Заң жобасы әлемдік медиативтік келісімдерді орындау рәсімін жеңілдету мақсатында әзірленді. Бұл халықаралық коммерциялық қатынастарды дамытудағы маңызды қадам, өйткені кәсіпорындар коммерциялық дауларды шешуде медиацияға сенімді түрде сене алады.

Конвенцияның мақсаты бітімгершілік келісімдерді сақтау тетігін құру және әртүрлі мемлекеттердің коммерциялық кәсіпорындары арасында медиация кезінде қол жеткізілген келісімдерді тану мен орындаудың қолжетімді жүйесін құру болып табылады.

Бүгінгі таңда конвенция кең танымал болды және 55 ел қол қойды.

«Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» Заң жобасы Қазақстан Республикасының Конституциясына және өзге де заңнамалық актілеріне қайшы келмейді. Осыған байланысты заң жобасын қабылдауды сұраймын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Қанатбек Бейсенбекұлы.

Құрметті әріптестер, енді заң жобасын талқылауға көшейік.

Сөз депутат Сүлеймен Ләззат Жаңылысқызына беріледі.

СҮЛЕЙМЕН Л.Ж. Рақмет, құрметті Төраға.

Құрметті сенаторлар! Медиация әлемдегі дауларды шешудің кең таралған әдісі.

Біріккен Ұлттар Ұйымының бұл конвенциясын ратификациялау медиацияны қолдану аясын кеңейтуге мүмкіндік береді, яғни әртүрлі мемлекеттердің коммерциялық компаниялары арасында жасалған медиативтік келісімдерді тануға жол ашады, қатысушылардың халықаралық операцияларын жүзеге асыруын жеңілдетуге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Қазіргі таңда елімізде де бұл бағытта медиация институты дамып келе жатыр. Әділет министрлігінің мәліметінше «Астана» халықаралық қаржы орталығында 25 медиатор қызмет атқаруда.

Бұл конвенцияны ратификациялау Қазақстан Республикасының құқықтық саясатының 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасына сәйкес төрелік және медиация институттарын дамыту бойынша және Ұлттық даму жоспарындағы іскерлік ахуалды жақсартуға ықпал ету мақсаттарын орындауға сәйкес келеді. Осы себептен заң жобасын қолдаймын және әріптестерімді де қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Енді заң жобасы бойынша шешім қабылдайық.

«Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Заң қабылданды.

Құрметті әріптестер! Бұл конвенция оған мүше мемлекеттерде коммерциялық даулар кезінде медиация арқылы қол жеткізілген келісімдерді орындау үшін құқықтық негіз қалыптастырады. Жалпы қазіргі таңда медиация коммерциялық дауларды реттеудің баламалы және тиімді құралы болып табылады. Соған сәйкес осы конвенция бизнеске және инвесторларға медиациялық келісімдердің өзге мемлекеттерде орындалуына қосымша кепілдік береді.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар! Күн тәртібіндегі мәселе толық қаралып болды. Енді депутаттық сауалдарға көшейік.

Слово предоставляется депутату Лукину Андрею Ивановичу.

ЛУКИН А.И. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Мой депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову.

«Құрметті Әлихан Асханұлы! Настоящим депутатским запросом поднимаются вопросы имеющихся нарушений прав бизнеса, которые выявляются при назначении и проведении проверок, в том числе в период действия моратория и карантина.

Необходимо отметить, что в 2019 году зафиксирован рост проверок предпринимателей на 27 процентов, или 28 тысяч по всем категориям бизнеса. Данная негативная тенденция роста проверок изменилась только с введением с 1 января 2020 года моратория на проверки малого и микропредпринимательства. В действительности трехлетний запрет на проверки стал эффективной мерой по защите бизнеса, поскольку только за первый год моратория число проверок предпринимателей снизилось на 79 процентов, или в 4 раза, на 85 процентов, или в 7 раз, уменьшилось количество проверок малого и микропредпринимательства.

Вместе с тем существенная нагрузка на малый бизнес со стороны органов контроля и надзора все еще сохраняется. В 2020 году каждая третья проверка была проведена в деятельности субъектов малого предпринимательства. При этом каждая пятая проверка проводится с нарушением прав предпринимателей.

Тем самым соответствующими органами выявлено свыше 12 тысяч нарушений прав предпринимателей при проведении проверок в их деятельности. В частности, установлено:

8745 незаконно возбужденных административных производств;

2665 фактов незаконного применения ограничительных мер (аресты счетов, незаконные налоговые уведомления и другие);

566 незаконных проверок субъектов малого и микропредпринимательства в период действия моратория;

121 факт проведения проверок без вынесения каких-либо актов о назначении проверок и их регистрации в органах по правовой статистике и специальным учетам;

93 случая назначения проверок неуполномоченным лицом;
38 проверок, по которым не было оснований для их назначения;
31 факт незаконного сокращения срока исполнения предписания;
86 иных нарушений законности.

60 процентов всех выявленных нарушений допущены должностными лицами органов внутренних дел, 24 процента – налоговыми органами, 10 процентов – органами транспортного контроля, 5 процентов – органами местного самоуправления.

На основании изложенного и в целях устранения указанных нарушений законодательства, причин и условий, им способствующих, прошу рассмотреть возможность:

обеспечения своевременности государственного контроля за деятельностью уполномоченных органов по вопросам проведения проверок и иных форм контроля, а также привлечения должностных лиц к административной ответственности;

организации качественного и эффективного планирования контрольных мероприятий (списки профилактического контроля и надзора с посещением субъекта) в деятельности органов контроля и надзора, в том числе путем совершенствования ведомственной системы оценки рисков;

инициирования внесения изменений и дополнений в действующее законодательство, направленных на ужесточение ответственности должностных лиц по фактам незаконного вмешательства в предпринимательскую деятельность (в том числе нарушение порядка проведения проверок) и обеспечение законности в период моратория.

Прошу дать письменный ответ в установленный законом срок.

Полный текст депутатского запроса прилагается». Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Слово предоставляется депутату Ершову Сергею Михайловичу.

ЕРШОВ С.М. Спасибо, Маулен Сагатханович.

Наш депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову Алихану Асхановичу и связан с нынешней весенне-паводковой ситуацией в стране.

Уважаемый Алихан Асханович! Едва ли не каждая весна в Казахстане сопровождается весенними паводками, чиновники на местах рапортуют о принятых мерах по предупреждению паводков и наводнений, о работах по защите населенных пунктов, расчистке русел рек, реконструкции мостов и гидротехнических сооружений, однако, к сожалению, ситуация коренным образом не меняется.

Мы прекрасно помним прорыв плотины в Кызылагаше (Алматинская область) в марте 2010 года, в результате чего погибли 45 человек и порядка 300 человек получили ранения разной степени тяжести.

Спустя десять лет в мае 2020 года из-за смыва нижней части дамбы Сардобинского водохранилища произошло подтопление населенных пунктов Женис и Жана Турмыс Мактааральского района Туркестанской области, вследствие чего было эвакуировано около 5400 человек.

Особое беспокойство вызывает состояние, а в ряде случаев и полное отсутствие гидротехнических сооружений, подавляющее большинство которых построены в 60-70-е годы прошлого столетия, в настоящее время физически и морально изношены до 40 процентов. Почти половина гидротехнических сооружений Казахстана находятся в аварийном состоянии и нуждаются в ремонте либо модернизации.

Президент Республики Казахстан 27 марта 2019 года на совещании с участием регионов поручал Правительству принять меры по предотвращению паводков на местах. Этот вопрос является неотъемлемой частью водной безопасности страны, на обеспечение которой Глава государства не раз обращал внимание Правительства и Министерства экологии, геологии и природных ресурсов в ходе разработки проекта новой редакции Экологического кодекса.

В феврале 2022 года Президент страны поручил Правительству совместно с экспертами разработать проект нового Водного кодекса, поскольку принятый в 2003 году кодекс не дает возможности сохранить водные ресурсы и эффективно их использовать.

Следует напомнить, что этот вопрос на протяжении ряда лет обсуждался в наших стенах, в частности, на парламентских слушаниях (27 ноября 2019 года), правительственном часе (6 ноября 2020 года), когда по инициативе Комитета по международным отношениям, обороне и безопасности Сената Парламента с участием ученых и экспертов были выработаны комплексные рекомендации с поэтапными действиями.

Также на расширенном заседании нашего комитета 2 марта прошлого года наши коллеги Султанов и Мусин, избранные от Северо-Казахстанской и Восточно-Казахстанской областей, затронули вопросы принадлежности бесхозных гидротехнических сооружений, а сенатор Кожамжаров поднял вопрос о полноте и актуальности законодательного регулирования данных вопросов. Свои опасения мы высказывали относительно состояния систем ливневой канализации арычных сетей в столице и городе Алматы.

Правительство, руководители центральных и местных исполнительных органов в своих отчетах и ответах не раз заверяли нас о принимаемых системных мерах по обеспечению водной безопасности страны, однако текущая паводковая ситуация, в частности в Западно-Казахстанской, Актюбинской, Ақмолинской, Северо-Казахстанской и Карагандинской областях, свидетельствует об обратном.

Ежедневные сводки по ликвидации паводков неутешительные, целые населенные пункты оказываются под ударом стихии, граждане теряют кров и имущество, а государство несет экономические потери и затраты. В то же время акцент по-прежнему остается на ликвидации последствий, а не на предупреждении чрезвычайных ситуаций природного характера.

С учетом вышеизложенного просим Правительство изложить системные меры организационного, законодательного и комплексного характера, направленные на предупреждение, а не только на ликвидацию чрезвычайных ситуаций природного характера, в том числе паводковой ситуации.

Просим на очередном заседании Палаты 14 апреля 2022 года дать устный ответ о результатах рассмотрения нашего депутатского запроса, огласить который предлагается

Министру по чрезвычайным ситуациям господину Ильину, с приглашением Министра экологии, геологии и природных ресурсов Брекешева (по управлению водными ресурсами), Министра индустрии и инфраструктурного развития Ускенбаева (по развитию системы ливневой канализации, арычных сетей и строительству дорог).

С уважением, депутаты Сената Кул-Мухаммед, Нурсипатов, Ершов, Кожамжаров и Нуржигитова». Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо. Очень актуальный вопрос.

Как отметил Сергей Михайлович, сегодня ряд регионов столкнулся с паводками, с последствиями паводков. Хотя каждый год эту проблему и депутаты поднимают, и общественность поднимает, такое ощущение, что местные исполнительные органы, соответствующие министерства оказались не готовы к этой ситуации.

Считаю, что очень правильно поднимается вопрос. Я прошу Ольгу Валентиновну, Мухтара Абраулы, давайте проработаем данный вопрос и на следующее заседание нашей Палаты пригласим Министра по чрезвычайным ситуациям, других соответствующих представителей Правительства, возможно, подключим через видеоконференцсвязь регионы, которые столкнулись с этой ситуацией, и все вместе после рассмотрения вопросов, связанных с законопроектами, этот вопрос рассмотрим. Думаю, депутаты тоже выскажутся, послушаем информацию правительственных структур, акиматов о том, что делается для борьбы с последствиями паводков, главное, предотвращения паводков в дальнейшем.

Ольга Валентиновна, прошу взять данный вопрос на контроль.

Следующее слово предоставляется депутату Булавкиной Ольге Александровне.

БУЛАВКИНА О.А. Спасибо, уважаемый Маулен Сагатханович.

Мой депутатский запрос направляется Первому заместителю Премьер-Министра Скляру Роману Васильевичу.

«Уважаемый Роман Васильевич! В Послании народу Казахстана Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев подчеркнул следующее.

Принципиально важным является соблюдение принципа «люди к инфраструктуре». Развитие перспективных опорных сельских населенных пунктов, особенно приграничных сел и бывших районных центров, как никогда, актуально. Основная цель – обеспечить их соответствие системе региональных стандартов.

В рамках Государственной программы «Нұрлы жол» для усиления внутренней связанности должны быть завершены все начатые проекты по транспортной инфраструктуре. От их качественного исполнения зависит возможность беспрепятственного перемещения населения по дорогам республики, транзитные автотранспортные маршруты влияют на удовлетворение социальных и производственных потребностей, а осуществляемые автомобильным транспортом пассажирские перевозки имеют самую низкую стоимость, что делает их наиболее востребованными среди всех слоев населения.

По информации Министерства индустрии и инфраструктурного развития, до 2025 года планируется охватить всеми видами работ 27 тысяч километров и довести

95 процентов протяженности дорог в нормативное состояние, в том числе имеется ряд проектов, срок завершения которых в 2022 году. Одним из таких проектов является «Объект реконструкции автомобильной дороги «Калбатау-Майкапчагай» Восточно-Казахстанской области», объединяющий между собой Жарминский, Кокпектинский, Тарбагатайский, Зайсанский районы с общей численностью сельского населения более 150 тысяч человек, являющийся транспортно-логистическим коридором с Китаем, имеющим стратегически важное значение.

При этом, судя по фактическому состоянию, к данному сроку объект завершен не будет. Еще в 2016 году на основании заключенного трехстороннего договора между АО «НК «КазАвтоЖол», китайским строительным консорциумом ТОО «China Xingxing Corporation (Group)» и ТОО «СП «КазГерСтрой» должны были быть выполнены работы по реконструкции вышеуказанной автомобильной дороги протяженностью 415 километров. Срок завершения работ – до 27 июля 2022 года на условиях «под ключ». На текущий период работы выполнены всего на 29 процентов. Стоимость проекта составляет 155 миллиардов тенге. При этом генеральным подрядчиком был получен аванс в сумме 86 миллиардов тенге. Источник финансирования – средства займа «Эксимбанка» КНР и софинансирование из республиканского бюджета.

При этом на основании постановления Правительства от 4 мая 2017 года в качестве обеспечения обязательств АО «НК «КазАвтоЖол» была выдана государственная гарантия. На данном объекте отсутствует необходимое количество асфальтобетонных заводов и дробильно-сортировочных установок. Численность специалистов и дорожно-строительной техники минимальна. Отставание строительно-монтажных работ от графика привело к увеличению стоимости дорожно-строительных материалов. В связи с чем подрядной организацией инициирован вопрос корректировки стоимости проектно-сметной документации с продлением сроков строительства.

В рабочем проекте предусмотрено устройство объездной дороги на период строительства основного объекта для пропуска транзитного транспорта. По техническим правилам ремонта и содержания автомобильных дорог объезд должен обеспечивать движение автомобильного транспорта со скоростью 40 километров в час. При этом данная дорога в большинстве своем непригодна для транзитного передвижения. Требования безопасности при эксплуатации автомобильных дорог подрядными организациями не соблюдены, что приводит к увеличению мест концентрации дорожно-транспортных происшествий и несет угрозу жизни и здоровью участников дорожного движения.

В ходе рабочей поездки в Зайсанский район Восточно-Казахстанской области ко мне как к депутату Сената Парламента обратились общественники и депутаты района с целью оказания поддержки в решении данного вопроса.

Для разрешения сложившейся ситуации прошу Вас.

Первое. Рассмотреть возможность совместных действий надзорного органа, уполномоченного органа по противодействию коррупции, высшего органа государственного финансового контроля в привлечении к ответственности всех участников и должностных лиц, нарушивших нормы законодательства в сфере государственных закупок в части промежуточного и конечного сроков выполнения работ по данному объекту.

Второе. Провести всю необходимую работу по привлечению к участию АО «НК «КазАвтоЖол» как основного заказчика и его подрядных организаций по восстановлению объездной дороги и техническому ее содержанию на период решения вопроса по возобновлению строительства основного объекта реконструкции и до его завершения.

Третье. С целью предотвращения негативных социальных и экономических последствий в регионе оказать содействие в создании необходимых условий для обеспечения полноценной жизнедеятельности населенных пунктов в указанных выше районах.

С уважением, депутат Сената Булавкина».

ТӨРАҒА. Спасибо.

Сөз депутат Төреғалиев Нариман Төреғалиұлына беріледі.

ТӨРЕҒАЛИЕВ Н. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Біздің депутаттық сауалымыз Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне жолданады.

«Құрметті Әлихан Асханұлы! 2019 жылғы 13 мамырда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Батыс Қазақстан облысының жұртшылығымен кездесу барысында Казталов, Жәнібек және Бөкей ордасы аудандарының орталықтарын облыс орталықтарымен байланыстыратын жобаларды тез арада шешуді тапсырған болатын. Алайда аталған тапсырма бүгінгі күнге дейін шешімін таппады. Күні кеше облыс тұрғындарымен кездескенімізде осы мәселеге қатты алаңдаушылықтарын білдірді. Оған себеп те жоқ емес, жолдың қазіргі жағдайы халықты әбден әбігерге салды. Стратегиялық маңызы бар Бөкей ордасы ауданы мен Жәнібек ауданы облыс орталығынан 500-600 шақырым жерде шалғай жатқан, Ресей Федерациясымен көршілес аудандар. Аудан халқы облыс орталығына қатынау үшін әсіресе, жауын-шашынды күндері 12-14 сағат жүруге мәжбүр болып отыр. «Жол азабын тартқан білер» деп бекер айтпаған шығар, жол азабынан Батыс Қазақстан облысының халқы әбден мезі болды. Егемендік алғаннан бері айтылып келе жатқан осы жол мәселесі әлі шешімін табар емес. Облыс жолының ұзындығы 6 мың 176 километр, соның ішінде республикалық маңызы бар жолдың 69 пайызы, облыстық маңызы бар жолдың 39 пайызы қанағаттанарлық жағдайда. Бүгінгі күні еліміз бойынша ең нашар жол Батыс Қазақстан облысында екені сізге жақсы белгілі.

2019 жылы «Казталов – Жәнібек – Ресей Федерациясы» шекарасына дейін 145 километр және «Өнеге – Бисен – Сайхын» жолы 103 километр, барлығы 248 километр жол учаскелерінің жобалау-сметалық құжаттамасы әзірленіп, құрылыс жұмысын жүргізетін 4 мердігер компания анықталған болатын. Жобалардың құны 57 миллиард теңге. Жобаларды іске асыру мерзімі қыс айларын қоспағанда 21 айдан 23 айға дейін белгіленді. Өкінішке қарай, жоспарлағандай болмай шықты, үш жылда небәрі 248 километр жолдың 55 километрі ғана жасалды, бұлай жалғаса беретін болса аталған жол учаскелерін бітіру үшін кемінде төрт-бес жыл керек.

Жолдың уақытында жасалмауына келесі факторлар өз әсерін тигізді: әр жылдар бойынша толық қаржыландырудың болмауы, құрылыс материалдарының қымбаттауы,

инертті материалдарды жеткізудегі қиындықтар, атап айтсақ, вагондардың өткір тапшылығы.

Облысқа жеткізілетін қиыршық тас (щебень) Ақтөбе облысынан темір жол арқылы Атырау, одан әрі Ресей Федерациясының Астрахань қаласына келіп, содан соң Батыс Қазақстан облысының Бөкей ордасы ауданы мен Жәнібек ауданының орталығына 1 мың 316 шақырым жол жүріп жеткізілуде. Жол ұзақтығы өз алдына, Ресей Федерациясы арқылы тасымалдау темір жол шығындарының өсуіне алып келуде. Сонымен қатар жыл сайын құрылыс маусымы кезінде орын алатын жағдай қиыршық тасты Ақтөбе облысынан жеткізу үшін вагондардың уақытылы берілмеуімен қатар оның жетіспеушілігі. Мысалы, 2021 жылы облысқа қажетті қиыршық тас көлемін тасымалдауға айына 600 вагон қажет болса, соның тек 12 пайызы қамтамасыз етілді. Әрине бұл өз кезегінде құрылыс жұмыстарының созылуына және сапасына кері әсерін тигізуде. Бұған қоса құрылыс материалдарына бағаның күрт өсуі мердігер компанияларды тығырыққа тіреуде.

Биылғы жылы облыста республикалық және жергілікті маңызы бар 473 шақырым автомобиль жолдарын салу жоспарда бар. Соған байланысты өңірге қажетті инертті материалдардың көлемі 500 мың тоннаны құрайтын қиыршық тасты жеткізу үшін айына 2000 вагон қажет болады. Сондықтан шұғыл шара қабылдасамса биылғы жылы да өткен жылдағыдай жағдай қайталануы мүмкін.

Құрметті Әлихан Асханұлы! Баяндалғандардың негізінде Батыс Қазақстан облысының кешенді даму жоспарына төмендегідей өзгерістерді енгізуді сұраймыз:

1. Аталған жоспарға «Қазақстан темір жолы» акционерлік қоғамы мен Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне құрылыс материалдарын Ақтөбе облысынан жеткізу үшін вагондармен қамтамасыз етуді тапсыру, егерде бұл мәселе шешімін таппайтын болса көрші Ресей Федерациясынан өңірге қажетті инертті материалдарды тасымалдауға арнайы рұқсат беруіңізді сұраймыз.

2. Жуық арада нақтыланатын бюджет есебінен 2022 жылға «Казталовка – Жәнібек – Ресей Федерациясы» шекарасы және «Бисен – Өнеге – Сайхын» жол учаскелеріне қосымша 15 миллиард теңге, «Барбастау – Ақжайық – Индер» жолына қосымша 1 миллиард 972 миллион теңге, «Чапаев – Жаңғала – Сайхын» жолына қосымша 1 миллиард 500 миллион теңге, «Бөрлі – Ақсай – Жымпиты» жол учаскесіне қосымша 1 миллиард 500 миллион теңге, барлығы 19 миллиард 972 миллион теңге қаражаттың бөлінуіне ықпал етуіңізді сұраймыз.

Сізден заңда белгілінген мерзімде депутаттық сауалды қарау нәтижелері туралы жазбаша жауап беру сұралады.

Құрметпен, Парламент депутаттары Төреғалиев, Дүйсембаев, Жүсіп, Нөкетаева, Рысбекова, Амирханян, Құлшар, Имашева».

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Бекенов Нұрлан Жексембайұлына беріледі.

БЕКЕНОВ Н.Ж. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Біздің депутаттық сауалымыз Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне жолданады.

«Құрметті Әлихан Асханұлы! Глава государства в своем Послании народу Казахстана от 1 сентября 2021 года «Единство народа и системные реформы – прочная основа процветания страны» отметил о необходимости повышения контроля за эффективностью государственных расходов.

Одним из основных пунктов долгосрочной стабильности государственного бюджета и страны в целом является повышение качества управления государственным внешним и внутренним долгом. Несмотря на то, что долговая устойчивость страны в целом остается стабильной, постоянный рост внешних государственных займов вызывает обеспокоенность, так как может негативно отразиться на финансовой устойчивости страны в будущем.

В соответствии с Планом мероприятий Сената Парламента Комитетом по финансам и бюджету проведена встреча с представителями государственных органов и квазигосударственного сектора по вопросам эффективности внешних государственных займов. В рамках мероприятия отмечался ряд системных проблем, которые влекут за собой рост внешнего долга и нерациональное использование государственных средств, а также пути их решения.

Согласно информации Министерства финансов, по состоянию на 1 января 2022 года государственный долг достиг отметки 22 триллионов тенге, или 27,4 процента к ВВП.

Внешний долг Правительства, гарантированный государством внешний долг, а также внешний долг квазигосударственного сектора составили 37 миллиардов долларов США, что составляет 67 процентов от активов Национального фонда и приближается к предельному значению.

Полагаю, что нельзя рассматривать Национальный фонд лишь как гарантированный резерв по погашению займов. Так, на сегодняшний день имеется 52 внешних правительственных займа на общую сумму 12,2 миллиарда долларов США. При этом освоение составило всего 80 процентов.

Основными факторами увеличения внешнего долга являются:

1) продление сроков реализации проектов с международными организациями. По некоторым соглашениям имеют место факты отставания от утвержденного графика платежей. Как мы понимаем, в финансовой дисциплине продление сроков освоения займов влечет за собой дополнительные расходы на обслуживание займа;

2) неэффективное использование, а также не востребованность средств отдельных внешних займов. Так, по проекту Министерства образования и науки «Коммерциализация технологий» рекомендации привлеченных экспертов на общую сумму 117 тысяч долларов США не были внедрены и остались без их фактического применения.

По проекту Агентства по стратегическому планированию и реформам «Укрепление национальной статистической системы» средства займа в сумме 22,9 миллиона долларов США были направлены на обеспечение текущей деятельности государственного органа. Вопрос: насколько была оправдана реализация перечисленных мер за счет заемных средств?;

3) аннулирование значительной доли займа. По проекту Министерства сельского хозяйства «Повышение конкурентоспособности сельскохозяйственной продукции» из общей суммы займа 24 миллиона долларов США из-за неосвоения и невыполнения целевых

индикаторов 9,4 миллиона долларов США были аннулированы. Кто и какую ответственность понес за аннулирование государственных внешних займов? А их, как мы знаем, немалое количество!

Также имеет место привлечение субъектами квазигосударственного сектора займов на непроизводственные цели. При наличии собственных средств в 2017 году дочерняя организация АО «КазМунайГаз» привлекла заем сроком на три года на сумму 300 миллионов долларов США с целью дальнейшего распределения акционерам в виде дивидендов. То есть этот заем был привлечен для выплаты дивидендов.

Это лишь отдельные примеры неэффективного планирования и использования международных займов.

Для решения сложившейся ситуации по эффективному использованию внешних займов необходимо принять безотлагательные системные меры.

1. Усилить требования по получению гарантированных государством займов под поручительство государства, государственных гарантий.

2. Осуществлять привлечение внешних займов через призму критического анализа текущих направлений финансирования, четкого регламентирования стоимости проектно-сметной документации и приоритизации расходов во всех секторах экономики.

3. Повысить качество разрабатываемых проектов и усилить ответственность в целях исключения дальнейшей неактуальности отдельных мероприятий и аннулирования средств займов.

4. Осуществлять постоянный контроль процесса закупок и управления контрактами путем обсуждения текущих проблемных вопросов по проектам, затягивающим реализацию проекта, со всеми его участниками.

Уважаемый Алихан Асханович! В связи с этим просим рассмотреть возможность реализации данных рекомендаций и дать письменный ответ по рассмотрению данного депутатского запроса в установленные законом сроки.

Полный текст депутатского запроса прилагается.

Құрметпен, Қаржы және бюджет комитетінің депутаттары». Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, басқа сауалдар жоқ. Осымен Сенат отырысын жабық деп жариялаймын.

Баршаңызға рақмет. Сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

М. ӘШІМБАЕВ

МАЗМҰНЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТИ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ
2022 жылғы 7 сәуір

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Біріккен Ұлттар Ұйымының медиация нәтижесінде қол жеткізілген халықаралық татуласу келісімдері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Конвенции Организации Объединенных Наций о международных мировых соглашениях, достигнутых в результате медиации», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Қазақстан Республикасының Әділет министрі Қ.С. МУСИННІҢ баяндамасы

Доклад Министра юстиции Республики Казахстан МУСИНА К.С. 1

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. 2

ҚАЛТАЕВА Л.М. 3

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің хатшысы Қ.Б. САФИНОВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад секретаря Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам САФИНОВА К.Б. 4

Сөз сөйлеген:

Выступила:

СҮЛЕЙМЕН Л.Ж. 4

Депутат А.И. ЛУКИННІҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЛУКИНА А.И. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 5

Депутат С.М. ЕРШОВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЕРШОВА С.М. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 6

Депутат О.А. БУЛАВКИНАНЫҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Р.В. Склярға депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БУЛАВКИНОЙ О.А. к Заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан Скляру Р.В. 8

Депутат Н. ТӨРЕҒАЛИЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ТУРЕҒАЛИЕВА Н. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 10

Депутат Н.Ж. БЕКЕНОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

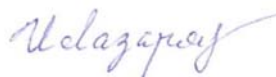
Депутатский запрос депутата БЕКЕНОВА Н.Ж. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 11

ШЖҚ-дағы "Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының инженерлік орталығы" РМК директоры

А. Құсайынов

Стенографиялау қызметінің жетекші редакторы

И. Шыныбаева